

УДК 343.43

Олександр Маркович Бандурка,

*доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України, заслужений юрист України,
професор кафедри теорії та історії держави і права
Харківського національного університету внутрішніх справ*

Окремі напрями взаємодії Харківського національного університету внутрішніх справ з територіальними органами Національної поліції щодо протидії технологічним наркозлочинам

Збільшення рівня обізнаності правопорушників у комп'ютерних технологіях спричинило появу нових способів учинення тяжких та особливо тяжких злочинів. Правоохоронні органи не завжди можуть вчасно й ефективно реагувати на пов'язані з цим виклики через наявність певних об'єктивних і суб'єктивних причин.

Одним із проблемних питань, пов'язаних з описаною ситуацією, є неможливість швидкого реагування поліції на зростаючу кількість наркомагазинів в інтернеті. Через брак технічних знань, а часом не встигаючи одночасно розслідувати (супроводжувати) велику кількість проваджень, слідчі й оперативні працівники стикнулися з валом відповідних правопорушень, кількість яких лише зростає.

У таких умовах за ініціативи Харківського національного університету внутрішніх справ було порушено питання щодо залучення науково-педагогічного складу та курсантів факультету № 4 (протидії кіберзлочинності та торгівлі людьми) до протидії наркозлочинам, які вчиняються з використанням можливостей кіберсфери. Серед іншого працівники та курсанти факультету брали участь у документуванні роботи інтернет-наркомагазинів на території Харківської та Сумської областей (ч. 3 ст. 307 – незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів; ч. 4 ст. 28 – вчинення злочину групою осіб, групою осіб за попередньою змовою, організованою групою або злочинною організацією; ч. 1 ст. 255 – створення злочинної орга-

нізації – Кримінального кодексу України). За результатами набутого досвіду було підготовлено науково-методичні рекомендації «Особливості документування наркозлочинів, які вчиняються з використанням можливостей кіберсфери», які успішно використовуються оперативними працівниками Управління протидії наркозлочинності ГУНП в Сумській області. Крім того, фахівцями факультету було підготовлено кілька розгорнутих довідок про низку агрегаторів наркомагазинів. Надані до територіальних органів Національної поліції файли довідки з даними сайтів, користувачів і таблицями аналізу можуть бути використані для подальшого проведення кримінального аналізу та документування правопорушень.

У рамках підтримки однієї з громадських ініціатив з протидії розповсюдженню наркотиків фахівцями факультету було також розроблено Telegram-бот «СтопНаркотик» @StopDrugsBot, призначений для допомоги у блокуванні інтернет-ресурсів з продажу наркотичних засобів з використанням месенджера Telegram.

Враховуючи набутий досвід, а також високу завантаженість працівників територіальних органів Національної поліції, для покращення рівня протидії наркозлочинності, набуття практичного досвіду майбутніми поліцейськими, в університеті на стадії реалізації перебуває пілотний проект із залучення окремих курсантів у позанавчальний час в якості спеціалістів до роботи слідчо-оперативних груп, що здійснюють досудове слідство щодо наркозлочинів, які вчиняються з використанням можливостей кіберсфери. Для цього розроблено окремий алгоритм їх роботи, який уже апробовано у практичних умовах.

Одержано 25.10.2019